

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่าง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กันยายน 2553

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุน
จากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2552

โครงการวิจัยเรื่อง : การพัฒนารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
กับชุมชนคลองหก

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร แพรพนิศ และ อาจารย์สุกัญญา บุญศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก โดยมีวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของชุมชนคลองหกที่มีต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 2) เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนคลองหกที่มีต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ บุคลากร และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนคลองหก ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นรวม 531 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยด้านสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาชุมชนคลองหกอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาการจราจรติดขัดเป็นปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสูงสุดและมีความต้องการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนสูงสุด รองลงมาคือการจัดระเบียบสังคมและชุมชน

2. ผลการจัดประชุมสัมมนากับตัวแทนชุมชนคลองหกและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้ผลการประชุมสรุปว่าควรจัดกิจกรรมการสร้างความร่วมมือเรื่องการจราจรโดยจัดทำในรูปแบบของแรลลี่เพราะผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับความรู้เรื่องกฎ กติกา มารยาทในการใช้รถใช้ถนนทั้งในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีและชุมชนคลองหก

3. ผลวิจัยจากขั้นวางแผนการพัฒนาความร่วมมือได้โครงการมอเตอร์ไซด์แรลลี่ “จับดี ปลอดภัย มีน้ำใจ ไทวาก็รัก” เพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชนคลองหก และผลการประเมินโครงการ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ผลการวิจัยขั้นสังเคราะห์รูปแบบความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 8 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการชุมชนคลองหกในลักษณะการใช้ชุมชนคลองหกเป็นฐานความคิดของการดำเนินงาน 2) จัดประชุมชี้แจงตัวแทนชุมชนคลองหก 3) ประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4) เขียนโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก 5) กำหนดกิจกรรมของโครงการ 6) ใช้แผนความร่วมมือเพื่อทดลองโครงการ 7) ประเมินผลโครงการ และ 8) สรุปผลความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพความสามารถของบุคลากรในชุมชน ซึ่งเป็นบทกำหนดตามมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยการกระจายอำนาจทางวิชาการให้กับท้องถิ่นอย่างเต็มที่อันสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งให้ทุกส่วนของสังคมได้ร่วมกันพัฒนาคนโดยผ่านกระบวนการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งจุดมุ่งหมายและหลักการระบุดำเนินการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546: 6)

ประเวศ วะสี (2544) กล่าวว่าการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อคนทั้งมวล ทุกหมู่ และทุกคนอย่างหลากหลายและสอดคล้องกับกลุ่มต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน การศึกษาไม่ได้เป็นเรื่องของโรงเรียนและครูเท่านั้น แต่สรรพกำลังทั้งมวลในสังคมต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการศึกษา เช่น ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ สื่อ กองทัพ สถาบันทางศาสนา เป็นต้น ต้องมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้พัฒนาคนได้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ให้รู้จักความจริงของแผ่นดิน ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่ร่วมกันเป็น ให้กระบวนการเรียนรู้สัมพันธ์กับวิถีชีวิตจริง เพื่อแก้ปัญหาพร้อมกันไปในการเรียนรู้ การเรียนรู้ต้องควบคู่ไปกับการสร้างความรู้และการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางปัญญา และการเรียนรู้ต้องสร้างพลังทางสังคมขึ้นเต็มแผ่นดิน เป็นพลังแผ่นดินที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาทุกเรื่องพร้อมกันไป

นอกจากนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 29 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546: 16-17) กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชนและในมาตราที่ 30 กำหนดให้

สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จากหลักคิดดังกล่าวสอดคล้องกับนาคยา ปิรันธนานนท์ (2542) ที่เชื่อว่าชุมชนเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ โดยแนวคิดนี้มีความเชื่อว่า

1) การเรียนรู้โดยพื้นฐานเป็นปรากฏการณ์ทางสังคม โดยทั่วไปเราจัดระบบการเรียนรู้ตามสภาพสังคมที่เราอยู่ ดังนั้น โรงเรียนและสถานศึกษาจึงเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่อยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่

2) ความรู้ต้องบูรณาการกับชีวิตในชุมชน ความรู้ที่แท้จริงเป็นความรู้ที่ต้องมีการบูรณาการทั้งการปฏิบัติ การเกี่ยวข้องกับสังคม และการรอบรู้ในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

3) กระบวนการเรียนรู้และการเป็นสมาชิกของชุมชนเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ ชุมชนกำหนดสิ่งที่จะให้เราเรียนรู้และสิ่งที่เราเรียนรู้ก็กลับคืนสู่ชุมชนเช่นกัน

4) ความรู้และการปฏิบัติแยกจากกันไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ที่เราจะรู้อะไรโดยไม่เคยลงมือทำ ในขณะที่เราทำอะไร เราได้รู้แล้วและเรียนรู้แล้ว

5) การมีส่วนร่วมในชุมชนเป็นการเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ การได้ร่วมมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน มีผลต่อการเรียนรู้ของเรา และทำให้ชุมชนกลายเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงต้องการนำเสนอการพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก เพื่อให้ได้รูปแบบของโครงการที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับชุมชนคลองหก อีกทั้งคณะผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอนประจำคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม ซึ่งมีหน้าที่ผลิตบัณฑิตครูที่ต้องรู้และเข้าใจกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบทั้งบัณฑิตเหล่านี้ต้องไปปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของประเทศ คณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษางานวิจัยนี้ โดยมั่นใจว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยตรง อีกทั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีหน้าที่บริการการศึกษาให้กับชุมชน ดังนั้นการนำเสนอกระบวนการพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก จึงเป็นงานสำคัญที่นักการศึกษาจะต้องสามารถจัดทำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมและชุมชนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของชุมชนคลองหกที่มีต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนคลองหกที่มีต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

- 1) บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปีการศึกษา 2552
- 2) นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปีการศึกษา 2552
- 3) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนคลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

2. ตัวแปรในการวิจัย

- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับ

ชุมชนคลองหก

นิยามศัพท์

บุคลากร หมายถึงบุคคลที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในปีการศึกษา 2552 ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่

นักศึกษา หมายถึงนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปีการศึกษา 2552

ประชาชน หมายถึงบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนคลองหก

ชุมชนคลองหก หมายถึงกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ใน ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี และ ต.รังสิต อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบผลกระทบของชุมชนคลองหกที่มีต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ได้รู้รูปแบบการสร้างร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับ

ชุมชนคลองหก

3. หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนของชุมชนคลองหก อ.ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

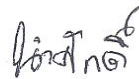
หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ชื่อหน่วยงานที่รับรอง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก

ที่อยู่หน่วยงานที่รับรอง ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วัน เดือน ปีที่ให้การรับรอง 23 พฤศจิกายน 2555

ข้าพเจ้า นายนำศักดิ์ อุทัยศรีสม ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก ของ ผศ.ดร.สุภาพร แพรพนิต และนางสุกัญญา บุญศรี โดยองค์การบริหารส่วนตำบลคลองหกได้นำงานวิจัยนี้มาวางแผนในการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีกับชุมชนคลองหก เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนักศึกษาและชุมชน

(นายนำศักดิ์ อุทัยศรีสม)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองหก

หมายเหตุ : ผู้รับรองต้องเป็นองค์กร/ประธานชุมชน มิใช่รับรองในนามบุคคล